Gemeente Rotterdam

Werk, Inkomen, Nationaal Programma Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten, Handhaving, Buitenruimte, Mobiliteit

Tim Versnel MSc

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Karin Wolters
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Aan de gemeenteraad

Uw kenmerk: 24bb002266
Ons kenmerk: M2404-1796 24bo006078

Onderwerp: Afdoeningsvoorstel motie 'Westland - Naast de lusten ook de lasten van arbeidsmigratie'

Datum: 2 juli 2024

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?
Op 4 april 2024 heeft de gemeenteraad de motie "Westland - Naast de lusten ook de lasten van arbeidsmigratie" aangenomen. Met deze motie heeft de gemeenteraad uitgesproken dat de gemeente Westland haar verantwoordelijkheid moet nemen voor de huisvesting van EU-arbeidsmigranten die werkzaam zijn in hun gemeente. Het college is met deze motie verzocht om in gesprek te treden met het college van B&W van de gemeente Westland om de uitspraak van de gemeenteraad over te brengen, te spreken over de verantwoordelijkheden van onze gemeenten en hierover te rapporteren aan de raad.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:
- Actieprogramma EU-arbeidsmigranten 'Meer grip op arbeidsmigratie' (medio 2023- medio 2026);
- Schriftelijke vragen 'Wel de lusten, niet de lasten' (24bb001063);
- Motie 'Geen bed, geen business' (24bb001592).

Toelichting:
Via bestuurlijk overleg met regiogemeenten, landelijke samenwerking en lobby en via de provincie Zuid-Holland is er gewerkt aan doorbraken op dit dossier. In juni heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met de wethouders van de gemeenten Den Haag en Westland. In de landelijke samenwerking wordt lobby gevoerd voor het verplichtend karakter van de effectrapportage nieuwe bedrijvigheid wordt er gepleit voor wetgeving voor werkgevers om vooraf aan te tonen dat er huisvesting wordt geregeld voor arbeidsmigranten. In september zal een bestuurlijk overleg plaatsvinden met de Provincie Zuid-Holland waarbij er ook op regionaal niveau gezocht wordt naar een versterkte samenwerking in de verdeling van de huisvestingsopgave. Dit vraagstuk overschrijdt gemeentegrenzen en vereist inzet van het Rijk en de Provincie Zuid-Holland.

De gemeente Rotterdam onderschrijft ook de stelling en de aangenomen motie 'Geen bed, geen business' (24bb001592),

1. Bestuurlijk overleg tussen gemeenten Den Haag, Westland en Rotterdam

In juni 2024 heeft een bestuurlijk overleg arbeidsmigratie plaatsgevonden tussen de wethouders arbeidsmigratie van de gemeenten Den Haag, Westland en Rotterdam. De standpunten rondom arbeidsmigratie werden met elkaar gedeeld. Ook werden over en weer zorgen geuit over het tekort aan huisvesting voor arbeidsmigranten in de regio. Verder is de problematiek van overbewoning in het particuliere woningbezit van gemeenten Den Haag en Rotterdam, evenals de toename van dakloze EU-migranten, aangekaart. We zien dit als een goede stap naar een hernieuwde samenwerking met de gemeente Westland.

2. Landelijke lobby voor verplichtend karakter Effectrapportage Nieuwe Bedrijvigheid

Rotterdam heeft in 2023 meegewerkt aan de totstandkoming van de nieuwe 'Effectrapportage bij nieuwe bedrijvigheid', met de VNG, ministeries van SZW, BZK en EZK. Hierin wordt opgenomen dat nieuw te vestigen bedrijven (in de bedrijfseffectrapportage) op moeten nemen hoeveel EU-arbeidsmigranten naar verwachting werkzaam zullen zijn binnen het bedrijf, en moeten zij vooraf aangeven hoe de passende huisvesting van deze EU-arbeidsmigranten wordt geregeld. De effectrapportage is op 23 mei 2024 op het landelijke congres 'Arbeidsmigratie in goede banen' aangeboden aan demissionair minister Van Gennip. De minister heeft toegezegd met de handreiking aan de slag te gaan. Toepassing en effect zal in de komende jaren duidelijker worden. Rotterdam pleit voor het opnemen van het verplichtend karakter hiervan in wetgeving. In aanloop naar de openbaarmaking van deze handreiking heeft Rotterdam landelijk aandacht gevraagd voor een verplichtend karakter van deze bedrijfseffectrapportage. De G4 heeft inbreng geleverd voor het commissiedebat Arbeidsmigratie in de Tweede Kamer. Hierin is gevraagd of de Effectrapportage in wetgeving kan worden verankerd en daarmee een verplichtend karakter krijgt. Deze inbreng is ook in afschrift aan demissionair minister Van Gennip (SZW) gestuurd. Dit debat zou op 16 mei 2024 plaatsvinden. Het debat is echter tot nader orde uitgesteld.

3. Regionale samenwerking versterken voor een betere verdeling van huisvesting en werkgelegenheid

Regie voeren op de vestiging van nieuwe bedrijvigheid zoals distributiecentra vergt ook dat er goed wordt gekeken naar de invulling van de gecreëerde arbeidsplaatsen en benodigde huisvesting. Dit vraagstuk overschrijdt gemeentegrenzen en vereist stevige impulsen en regie van zowel het Rijk als de provincie Zuid-Holland. Provincies hebben een rol in het sturen op gewenste economische ontwikkelingen op de daarvoor aangewezen locaties. Bij besluitvorming over nieuwe bedrijvigheid zou de huisvestingsvraag voor arbeidsmigranten moeten worden gesteld.

Momenteel kunnen veel bedrijven zich vestigen onder het huidige ruimtelijke ordeningsregime. Alleen als er verbouwd moet worden ziet de gemeente de aanvraag voor een omgevingsvergunning; deze wordt echter alleen op de bouwkundige aspecten getoetst. In de Rotterdamse situatie betreft het vooral bedrijfsvestigingen van buiten de gemeente. Rotterdam onderzoekt of afstemming met de regiogemeenten kan plaatsvinden, zodat nieuwe bedrijvigheid in de regio niet automatisch leidt tot meer druk op de Rotterdamse woningmarkt.

Tijdens de kennismaking van het college B&W van de gemeente Rotterdam en het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland is aan de Gedeputeerde Wonen het voorstel gedaan om een bestuurlijk overleg in te plannen met de gemeenten Den Haag en Westland en Glastuinbouw Nederland. Eerst stond dit overleg in mei gepland, maar het overleg kon helaas geen doorgang vinden. Het overleg staat nu in september gepland. Het doel is om verder met elkaar te verkennen wat er op regionaal niveau bereikt kan worden met de huisvestingsopgave voor EU-arbeidsmigranten en het toepassen van de effectrapportage bij nieuwe bedrijvigheid in de regio. Het is de wens van de gemeente Rotterdam dat de provincie een regierol inneemt in dit dossier, om te komen tot gezamenlijke regionale afspraken op het gebied van werkgelegenheid, nieuwe bedrijvigheid en huisvesting van arbeidsmigranten. In het eerste bestuurlijke overleg onder leiding van de provincie Zuid-Holland kaart Rotterdam dit aan. Ook zal Rotterdam dit vraagstuk in landelijke gremia blijven agenderen.

Gezien de stappen die Rotterdam hierin zet stellen we voor om deze motie als afgedaan te beschouwen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:
NVT

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, L.b.